

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen : 23 maart 2021

Dossiernr. : K24423

Documentnr. : 2021-029775

Verzonden : 26 maart 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 11 januari 2021 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten.

De aanvraag is ingediend door Bureau Waardenburg bv, Oosterweg 127, 9750 AC te Haren, in opdracht van Bureau Meerstad, Zijkade 2, 9613 CV te Meerstad.

De aanvraag heeft betrekking op het project Slochterdiep 21 te Lageland.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten van Groningen besluit:

- I. op grond van artikel 3.3, lid 1 en 4, artikel 3.8, lid 1 en 5, van de Wet natuurbescherming (Wnb):
 - ten aanzien van kerkuil (*Tyto alba*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);
 - ten aanzien van Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);
 - beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);
- II. dat de ontheffing verleend wordt voor de locatie Slochterdiep 21 te Lageland, zoals weergegeven in figuur 1 in de bijlage Overweging bij Besluit;
- III. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 30 juni 2022;
- IV. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:

1. voorschriften;
2. overwegingen bij besluit;
3. de aanvraag van 11 januari 2021 en de aanvullingen per mail d.d. 18 maart 2021, inclusief activiteitenplan *van der Heide, J.H., 2021. Activiteitenplan Slochterdiep 21, Lageland. Bureau Waardenburg Rapportnr.20-303. Bureau Waardenburg, Haren.*

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf

Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat Landelijk Gebied en Water via het telefoonnummer 050 - 316 4543. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Wij verzoeken u het dossiernummer te vermelden.

BIJLAGEN

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op kerkuil en Gewone dwergvleermuis en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden.

Specifieke voorschriften

9. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van kerkuil en Gewone dwergvleermuis.
10. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de soorten waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare periode (zoals de broedperiode die soms al in februari begint en tot december kan doorlopen) te voorkomen. De genoemde perioden kunnen zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort.

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van de soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

11. Voor de start van de werkzaamheden dienen verblijfplaatsen van kerkuil en Gewone dwergvleermuis als volgt ongeschikt gemaakt te worden:
 - a) het ongeschikt maken dient plaats te vinden na het broedseizoen (de ecologisch deskundige dient vast te stellen dat de jongen uitgevlogen zijn) en voor de winterperiode (zie ook voorschrift 10);
 - b) over de volledige hoogte van de muur dienen tochtgaten aangebracht te worden en de hoeken van het gebouw dienen te worden verwijderd, waardoor in de spouw een flinke tocht ontstaat en licht diep in de spouw kan doordringen. Het in een muur creëren van openingen van 30 x 30 of 50 x 50 centimeter is vaak onvoldoende, omdat hierdoor vaak geen tocht door de spouw ontstaat.
 - c) de tochtgaten dienen ten minste drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden gerealiseerd te zijn, met temperaturen van minimaal 10 graden Celsius;
 - d) nacontrole dient plaats te vinden middels een ochtendbezoek met batdetector tijdens geschikte weersomstandigheden. Het tijdstip en de constatering van de nacontrole moeten worden vastgelegd in het logboek.
12. De werkzaamheden dienen overdag uitgevoerd te worden, zodat geen verstoring door kunstlicht plaatsvindt.
13. Voor kerkuil dient voorafgaand aan de werkzaamheden een kerkuilenkast geplaatst te worden. Deze kast (waarin ook gebroed kan worden) dient in één van de schuren geplaatst te worden en er dient ervoor gezorgd te worden dat deze schuur jaar rond toegankelijk is voor kerkuil.
14. De kerkuilenkast dient aangemeld te worden bij de kerkuilenwerkgroep, die zorg draagt voor regelmatige inspectie.
15. Er dienen voorafgaand aan de werkzaamheden 4 kraamkasten en 4 grote paarverblijfkasten voor Gewone dwergvleermuizen geplaatst te worden (alle van Vivaro Pro). Deze dienen van spuitkurk te zijn, zodat er ook voldoende buffering is qua temperatuur en ze ook als winterverblijf dienst kunnen doen.
16. De vleermuiskasten dienen in en op de beide schuren geplaatst te worden op zoveel mogelijk verschillende windrichtingen, zodat er verschillende microklimaten aanwezig zijn in de kasten.
17. Bij het plaatsen van de kasten dient rekening gehouden te zijn met de eisen omtrent het ophangen die vermeld staan in het kennisdocument Gewone dwergvleermuis:
18. Er dient te worden gemonitord om de effectiviteit van de maatregelen te controleren op kerkuil, voor een periode van 2 jaar.
19. Een tussenrapportage dient jaarlijks in december aangeleverd te worden en een eindrapport onmiddellijk na het afronden van de monitoring.

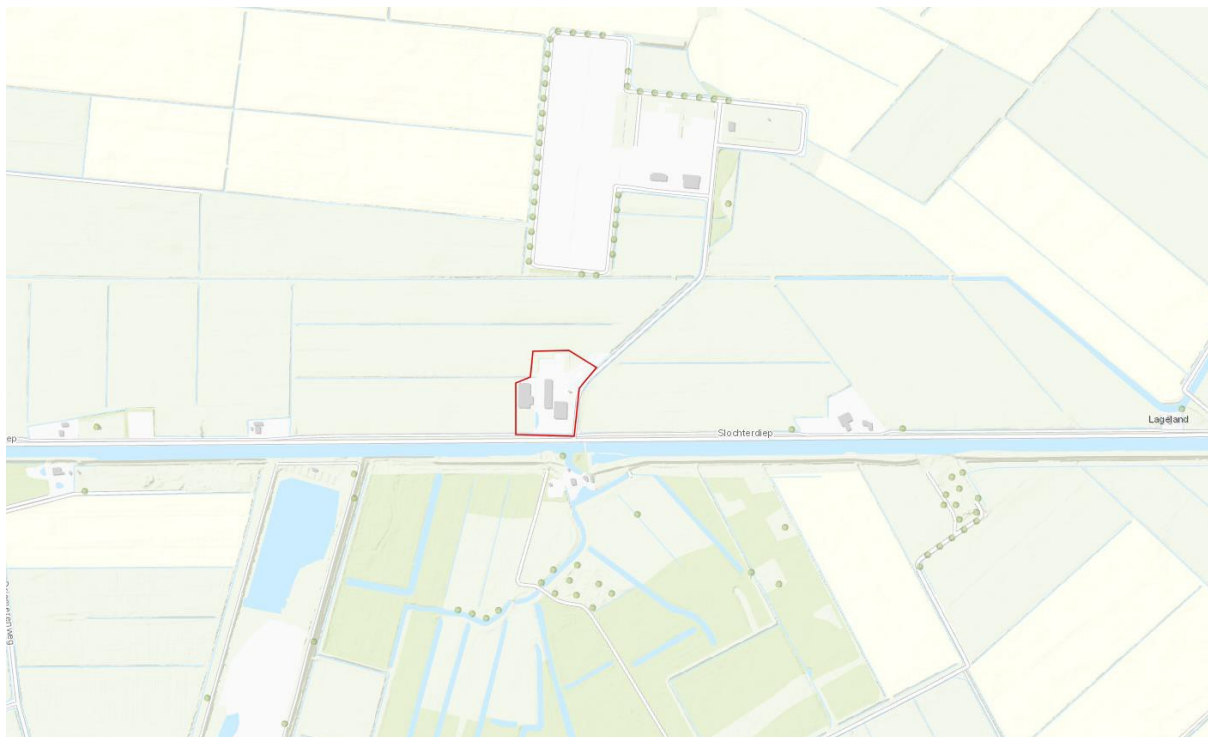
Overige voorschriften

20. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
21. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
22. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl. U kunt ook contact opnemen met Afdeling Landelijk Gebied en Water van de Provincie Groningen, Secretariaat_LGW@provinciegroningen.nl.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van soortbescherming Wnb Hoofdstuk 3.
Activiteitenplan:	<i>van der Heide, J.H., 2021. Activiteitenplan Slochterdiep 21, Lageland. Bureau Waardenburg Rapportnr.20-303. Bureau Waardenburg, Haren</i>
Activiteit:	Sloopwerkzaamheden.
Reden voor deze aanvraag:	Het gebouw verkeert in een slechte staat, waardoor de gebouwveiligheid niet gegarandeerd kan worden. Omdat de omgeving van het gebouw openbaar toegankelijk is, kan dit leiden tot gevaarlijke situaties. Daarnaast bestaat het risico op vandalisme. In verband met de voorgenomen ontwikkeling is een vogel- en vleermuisonderzoek uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen dat er in het gebouw verblijfplaatsen aanwezig zijn van kerkuil en Gewone dwergvleermuis. Deze verblijfplaatsen zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (Wnb) en hiervoor is ontheffing nodig.
Plangebied:	Het plangebied is gelegen langs het Slochterdiep te Lageland, zoals weergegeven in figuur 1.
Coördinaten:	53.23632494661229; 6.683154692797824.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd)

Werkzaamheden: De werkzaamheden bestaan uit reguliere sloopwerkzaamheden. Hierbij wordt de boerderij gesloopt en de opgaande vegetatie nabij de boerderij verwijderd. Twee moderne stallen op de locatie blijven behouden. In de oostelijke schuur (welke behouden blijft) is vee aanwezig. De bomen blijven eveneens behouden. Bij de sloop- en bouwwerkzaamheden wordt op beperkte schaal zwaar materieel zoals een graafmachine en vrachtwagens ingezet. Er zijn op dit moment geen plannen voor nieuwbouw op deze locatie.

Planning: De sloopwerkzaamheden zullen starten na het paarseizoen van vleermuizen (half oktober) en buiten het kwetsbare seizoen van kerkuil.

- start werkzaamheden: 15 oktober 2021;
- einde werkzaamheden: 15 april 2022 (met eventuele uitloop tot 30 juni 2022).

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

opzettelijk wegnemen van rustplaatsen (artikel 3.1 lid 2 Wnb);	kerkuil (<i>Tyto alba</i>)
opzettelijk verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb);	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)
beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5 lid 4 Wnb);	

Significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden zijn niet aan de orde. De activiteit heeft eveneens geen betrekking op Natura 2000 (hoofdstuk 2, Wnb). Uit toetsing (AERIUS-berekening) moet blijken of dit het geval is en indien noodzakelijk hiervoor vervolgstappen genomen te worden.

Dit besluit ziet niet toe op het onderdeel houtopstanden (hoofdstuk 4, Wnb). Aangezien er bomen gekapt worden is mogelijk dit onderdeel van toepassing en dient mogelijk een melding gedaan te worden, voordat wordt overgegaan tot kap. Een melding houtopstanden kan verplicht zijn bij het kappen van een boom :

- binnen een oppervlakte van (of de bomen zijn onderdeel van) minimaal 10 are (1000 vierkante meter) houtopstand;
- uit een rijbeplanting van (of de bomen zijn onderdeel van) 20 bomen of meer.

Voor meldingsplichtige gevallen geldt een herplantplicht binnen 3 jaar na de kap.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming. Binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag is op de aanvraag beslist.

2.2 Volledigheid

De aanvraag bevatte onvoldoende gegevens voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project. Op 18 maart 2021 is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen. De gevraagde gegevens zijn op 18 maart 2021 ontvangen. Na ontvangst van deze gegevens was de aanvraag volledig.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming, zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie in "Het Dagblad van het Noorden" en op de website www.officielebekendmakingen.nl.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, lid 1 en 4, artikel 3.8, lid 1 en 5, Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- er is een geldig wettelijk belang;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van kerkuil en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van Gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

De volgende beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Alternatievenafweging

In paragraaf G van het activiteitenplan is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde soorten.

Het gebouw bevindt zich in slechte staat. Het niet slopen van het gebouw levert daarom mogelijk gevaarlijke situaties op, onder meer door losliggende dakpannen. Een leegstaand pand kan mogelijk illegaal worden bewoond of er kunnen andere illegale activiteiten plaatsvinden. Bovendien zal de leegstaande bebouwing meer en meer vervallen, waardoor de geschiktheid als verblijfplaats verloren gaat of vermindert. Het niet uitvoeren van de activiteit levert dan ook uitsluitend winst voor de korte termijn. Daarbij worden nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen en kerkuil geplaatst, waarbij een verblijfplaats voor langere termijn gewaarborgd is.

Een alternatieve locatie is niet mogelijk, omdat de sloop noodzakelijk is in het kader van de openbare veiligheid. Behalve sloop kan echter ook gekozen worden voor renovatie van de bestaande bebouwing. Het gebouw, dat voorheen in gebruik was als boerderij, is echter economisch niet meer rendabel te verbouwen. Ook zal bij renovatie eveneens sprake zijn van aantasting van verblijfplaatsen door werkzaamheden aan het dak en aan de (spouw)muren, bijvoorbeeld bij het aanbrengen van isolatiemateriaal. Met een andere werkwijze kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen daarom niet voorkomen worden. Het is dan ook in alle gevallen noodzakelijk om maatregelen te nemen om negatieve effecten op nest- en verblijfplaatsen te voorkomen. Door het nemen van mitigerende maatregelen, zoals die in het voorliggende activiteitenplan zijn opgenomen, zijn in het geheel geen negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten. Een alternatieve werkwijze vormt hiervoor geen beter alternatief. In deze situatie wordt met de gekozen locatie, planning, werkwijze en inrichting (buiten de kwetsbare periode) schade aan aanwezige beschermde soorten voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

3.1.2 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor kerkuil in het belang van:

- volksgezondheid of de openbare veiligheid.

De ontheffing is aangevraagd voor Gewone dwergvleermuis in het belang van:

- volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

In paragraaf N van het activiteitenplan is bovenstaand geldig belang voldoende toegelicht. Het gebouw verkeert in een slechte staat, waardoor de gebouwveiligheid niet gegarandeerd kan worden. Omdat de omgeving van het gebouw openbaar toegankelijk is, kan dit leiden tot gevaarlijke situaties. Daarnaast bestaat het risico op vandalisme. Het slopen van het gebouw en het openhouden van het terrein (gezien vanaf het Slochterdiep) zal leiden tot meer openheid van het terrein waardoor de aantrekkelijkheid voor bepaalde (illegale) praktijken sterk afneemt of komt te vervallen.

Gelet op de provinciale beleidsnotitie "Beleidsnota Fauna en Flora 2018" stimuleren wij initiatiefnemers om extra maatregelen te nemen om soorten op langere termijn juist te laten profiteren van ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier kunnen projecten die zouden kunnen leiden tot negatieve effecten voor soorten juist gebruikt worden om de staat van instandhouding van soorten te versterken. In de aanvraag is het volgende beschreven dat kan leiden tot een 'groene plus':

- Voor kerkuil gaat één rustplaats verloren door de voorgenomen werkzaamheden. Er zal worden gezorgd dat één van de schuren jaarrond toegankelijk is voor kerkuil door deze open te houden. Tevens zal er een kerkuilenkast geplaatst worden. Deze kast zal ook aangemeld worden bij de regionale kerkuilengroep, zodat deze ook regelmatig geïnspecteerd kan worden. De kerkuilenkast biedt ook de mogelijkheid om in te broeden. Er is in de huidige situatie geen nest aangetroffen. De mogelijkheid om te kunnen broeden op de locatie wordt dan ook als een groene plus gezien. De gunstige staat van instandhouding, die kerkuil zowel landelijk als plaatselijk heeft, zal hier baat bij hebben.
- De verblijfplaatsen die verloren gaan, worden gecompenseerd door het plaatsen van acht kasten in en aan de te behouden schuren. Dit betreffen 4 kraamkasten en 4 grote paarverblijfkasten (alle van Vivaro Pro). Deze zullen van spuitkurk zijn (<http://www.vivarapro.nl/VK-SK-01-Vleermuizenkast>), zodat er ook voldoende buffering is qua temperatuur en ze ook als winterverblijf dienst kunnen doen (niet vorstvrij). Door het niet uitvoeren van deze sloop zal het gebouw verder vervallen en zullen de verblijfplaatsen op termijn uiteindelijk vervallen. Door de sloop en het plaatsen van duurzame kasten zal een langdurige verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis gewaarborgd worden. Hierdoor zullen geen permanente negatieve effecten plaatsvinden. Door het plaatsen van kraamkasten zal er in de toekomst ook een mogelijkheid zijn voor kraamverblijfplaatsen. Deze zijn tijdens het huidige onderzoek niet aangetroffen. Dit kan gezien worden als groene plus.

Bovenstaand geldend belang, tezamen met de groene plus, is voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op de beschermde soorten, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.3 Ecologische afweging vogels

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van kerkuil is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in paragraaf I en J van het activiteitenplan.

In 2019 is door Buro Bakker een quickscan uitgevoerd naar de effecten (Buro Bakker 2019a). Hieruit is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk het leefgebied vormt voor kerkuil. Om hier meer duidelijkheid over te verkrijgen is in datzelfde jaar door Buro Bakker een nader onderzoek uitgevoerd (Buro Bakker, 2019b). Het onderzoek naar de kerkuil is deels overdag en deels 's nachts uitgevoerd. Overdag is gezocht naar sporen die de aanwezigheid van de kerkuil verraden, zoals braakballen. 's Nachts is gelet op de aanwezigheid van de kerkuil door middel van zicht- en geluidswaarnemingen. Het nachtelijke onderzoek is gecombineerd met het vleermuisonderzoek. Daarbij is gelet op mogelijke aanwezigheid van kerkuil, evenals bij de inzet van wildcamera's in het kader van onderzoek naar soorten als steenmarter (die binnen het plangebied niet vastgesteld is). De data van de bezoeken waren op 28 en 29 mei 2019 en op 26 juni 2019.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat kerkuil binnen het plangebied aanwezig is. Uit het vervolgonderzoek is gebleken dat een rustplaats van kerkuil aanwezig is in de vervallen schuur naast de boerderij. Er zijn geen aanwijzingen dat er ook wordt gebroed op deze locatie. Gezien de vervallen staat van de woning, de deel en de daaraan gekoppelde schuur konden niet alle plekken van de gebouwen veilig worden betreden.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor kerkuil weggenomen: één rustplaats gaat verloren. De werkzaamheden hebben enkel effect op de aangetroffen rustplaats binnen het plangebied. De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (wegnemen van verblijfplaats) wordt als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de in het activiteitenplan voorgestelde werkwijze, planning en maatregelen worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden tijdelijke voorzieningen;
- habitat en/of verblijfplaatsen ongeschikt maken;
- aanbieden permanente voorzieningen;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Voor start van de werkzaamheden worden verblijfplaatsen voor zover mogelijk ongeschikt gemaakt en vindt er een controle plaats op de aanwezigheid van beschermde soorten in het gebouw. De werkzaamheden worden overdag uitgevoerd, zodat geen verstoring door kunstlicht plaatsvindt. Er wordt gewerkt buiten het voortplantingsseizoen van algemene broedvogels. 'Kerkuil gebruikt een aantal vaste plekken in zijn territorium als nest of rustplaats. De kerkuil is flexibel in het wisselen van vaste plek. In dit geval gaat het naar alle waarschijnlijkheid om een vaste rustplek. Het mag verwacht worden dat de betreffende kerkuil(en) in de omgeving andere verblijfplekken hebben. Aangezien er voldoende alternatieven beschikbaar zijn, is het niet schadelijk voor de soort als de rustplek binnen het plangebied gedurende de werkzaamheden tijdelijk minder aantrekkelijk is. Daarnaast wordt een kerkuilenkast geplaatst, waardoor er een geschikte nestplek voor kerkuil ontstaat

Voorafgaand aan de werkzaamheden zal een kerkuilenkast geplaatst worden. Deze kast (waarin ook gebroed kan worden) wordt in één van de schuren geplaatst en er zal gezorgd worden dat deze schuur jaarrond toegankelijk is voor kerkuil. Tevens zal de kast aangemeld worden bij de kerkuilenwerkgroep, zodat deze ook regelmatig geïnspecteerd kan worden.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen behouden blijven.

Gunstige staat van instandhouding

Kerkuilen broeden in het hele land in agrarisch gebied, incidenteel ook in steden. De dichtheden zijn het hoogst in delen van Noordoost- en Oost-Nederland en het laagst in de Randstad. De jaarlijkse aantallen variëren enorm als gevolg van fluctuaties in het voedselaanbod - vooral veldmuizen - en sterfte; deze kan groot zijn in sneeuwrijke winters maar ook bij aanhoudend koud, winderig en nat weer (Sovon, 2020 (i)). Het aantal lijkt zich vanaf 2000 te stabiliseren. Er wordt geschat dat er momenteel tussen de 2000 en 3000 broedparen in Nederland zijn (Bij12, 2017b). De staat van instandhouding is 'gunstig' (Sovon, 2020).

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven, inclusief de groene plus (zie belangenafweging) en de reeds gunstige staat van instandhouding van kerkuil, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Eindoordeel ecologische afweging vogels

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de groene plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van kerkuil gewaarborgd blijft.

3.1.4 Ecologische afweging Vleermuizen

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in paragraaf I en J van het activiteitenplan.

In 2019 is door Buro Bakker een quickscan uitgevoerd naar de effecten (Buro Bakker 2019a). Hieruit is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk het leefgebied vormt voor vleermuizen. Om hier meer duidelijkheid over te verkrijgen is in datzelfde jaar door Buro Bakker een nader onderzoek uitgevoerd (Buro Bakker, 2019b) naar vleermuizen. Het plangebied is onderzocht op vleermuizen in de periode mei – september 2019. De onderzoeksopzet is gebaseerd op het Vleermuisprotocol 2017. Het gebied is vijfmaal bezocht in de periode mei – september 2019. Er is bij het vleermuisonderzoek gebruikgemaakt van een batdetector van het type Petterson D240x. De bezoeken zijn uitgevoerd bij goede weersomstandigheden.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat Gewone dwergvleermuis binnen het plangebied aanwezig is. Er zijn twee paarverblijfplaatsen, 1 zomerverblijfplaats en mogelijk 1 tot 2 niet vorstvrije winterverblijfplaatsen in het plangebied aangetroffen. Deze zijn allen van Gewone dwergvleermuis. Het zomerverblijf is aangetroffen ter hoogte van de zuidzijde van het woonhuis. De invliegopening bevond zich onder een dakpan (Buro Bakker, 2019b). Daarnaast zijn er twee paarverblijven van de Gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het ene paarverblijf bevond zich bij de woning. Het andere paarverblijf bevond zich aan de noordzijde van de middelste stal. Deze blijft behouden. Vermoedelijk betreft het één exemplaar die beide paarverblijfplaatsen gebruikt. Mogelijk fungeert het zomerverblijf in de woning ook als winterverblijf. In periodes met aanhoudende vorst wordt de verblijfplaats waarschijnlijk verlaten, omdat de woning niet meer bewoond is en dus ook niet meer wordt verwarmd, en dus niet vorstvrij is. Het gebouw heeft geen functie als kraamverblijfplaats. Tevens betreft het plangebied geen essentieel foerageergebied of vliegroute.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor Gewone dwergvleermuis verstoord en weggenomen:

- twee paarverblijfplaatsen;
- 1 zomerverblijfplaats;
- en mogelijk 1 tot 2 niet vorstvrije winterverblijfplaatsen.

De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen verblijfplaatsen binnen het plangebied. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soort.

Door de sloop van het gebouw zullen 1 paarverblijfplaats, 1 zomerverblijfplaats en mogelijk 1 tot 2 niet vorstvrije winterverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis verloren gaan (laatst genoemde winterverblijfplaatsen zijn dezelfde locaties als de paar- en zomerverblijfplaatsen). De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (verstoren en wegnemen van verblijfplaatsen) worden als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de in het activiteitenplan voorgestelde werkwijze, planning en maatregelen worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden tijdelijke voorzieningen;
- habitat en/of verblijfplaatsen ongeschikt maken;
- aanbieden permanente voorzieningen;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Voor de start van de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen voor zover mogelijk ongeschikt gemaakt en vindt er een controle plaats op de aanwezigheid van beschermde soorten in het gebouw. De werkzaamheden worden overdag uitgevoerd, zodat geen verstoring door kunstlicht plaatsvindt. Er wordt gewerkt buiten de paartijd van vleermuizen. Dit is voor Gewone dwergvleermuis van half augustus tot en met half oktober.

Bureau Waardenburg plaatst voorafgaand aan de werkzaamheden 4 kraamkasten en 4 grote paarverblijfkasten voor vleermuizen (alle van Vivaro Pro). Deze zullen van Woodstone zijn, zodat er ook voldoende buffering is qua temperatuur en ze ook als winterverblijf dienst kunnen doen (niet vorstvrij). De kasten zullen in en op de beide schuren geplaatst worden op verschillende windrichtingen, zodat er verschillende microklimaten aanwezig zijn in de kasten.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen behouden blijven.

Gunstige staat van instandhouding

De Gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuissoort en komt verspreid over het hele land voor. Ook in de provincie Groningen is het een zeer algemene soort. Gegevens over toe- of afname van de soort ontbreken (Bij12, 2017a). De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Ministerie van LNV, 2020a). (Kraam)kolonies zijn in Nederland vooral in gebouwen, in spouwmuren, achter betimmering en daklijsten, of onder dakpannen gevonden. De Rode lijststatus is “thans niet bedreigd”.

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven, inclusief de groene plus (zie belangenafweging) en de reeds gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis.

Eindoordeel ecologische afweging vleermuizen

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de groene plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis gewaarborgd blijft.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van kerkuil en Gewone dwergvleermuis gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.1, lid 2 ¹	voor artikel 3.5 lid 2 en 4 ²
kerkuil (<i>Tytus alba</i>)	toegekend	n.v.t.
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	n.v.t.	toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:
lid 2, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren;

²Het betreft de verbodsbepalingen:
lid 2, opzettelijk verstoren;
lid 4, beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Consequenties

Wat u verder kunt verwachten

Bij besluit ontheffingverlening is het toegestaan de werkzaamheden uit te voeren zoals in de aanvraag uiteengezet is, voor plangebied en periode zoals omschreven in het besluit.

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten algemenere vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat deze vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor meer kwetsbare soorten met een ongunstige staat van instandhouding dient hiervoor een aanvullende ontheffing aangevraagd te worden.

Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist. Kwetsbare akker- en weidevogels worden sinds kort, ten gevolge van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht, ook tot deze groep van vogels met jaarrond beschermd nest gerekend.

Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen overtreden worden ten aanzien van andere soorten dan die waarop het besluit van toepassing is, dient u de werkzaamheden stil te leggen en aanvullend ontheffing voor deze soorten aan te vragen.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1 Wnb

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Artikel 3.5 Wnb

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 5.3 Wnb

1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Eenmalig
Dossiernummer KIWI	K24423
Documentnummer KIWI	2021-029775
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2021-000015

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
<p>Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden Slochterdiep 21 te Lageland (K24423)'</p>